

*Handläggare:
Göran Rådö*

Avtal med företagshälsovårdscentraler rörande medicinsk service

Ärendet

Landstinget betalar f.n. de röntgen- och laboratorieundersökningar som företagshälsovårdscentraler beställer om det inte rör sig om hälsokontroller. I detta ärende föreslås att ett villkor för att landstinget ska betala för den medicinska servicen är att ett avtal träffas om detta som bl. a. förbättrar möjligheterna till uppföljning och kontroll av kostnaderna.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsutskottet föreslås besluta

att föreslå landstingsstyrelsen besluta att företagshälsovårdscentralerna ska erbjudas att ingå avtal rörande medicinsk service på de villkor som anges i detta tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter

Bakgrund

Det finns cirka 300 läkare i Stockholms län som har tillstånd att remittera patienter för laboratorie- och röntgenundersökningar trots att de inte har vårdavtal eller rätt till ersättning enligt den nationella vårdtaxan. De allra flesta av dessa läkare är företagsläkare men i gruppen finns också läkare inom skolhälsovård, militära myndigheter och kriminalvården. Den formella rätt som företagsläkarna tidigare hade att få sin medicinska service ersatt av landstingen finns inte längre. Den rätten var kopplad till de statsbidrag som tidigare utgick till företagshälsovården. Flertalet landsting har ändå fortsatt att betala för den medicinska servicen även sedan denna skyldighet upphört. Nu pågår inom flera landsting en diskussion i frågan. Landstingsförbundet har meddelat att någon skyldighet för landstingen att fortsätta att betala för den medicinska servicen inte finns och att varje landsting har att ta ställning i frågan.

Företagshälsovården regleras främst av arbetsmiljölagen och av föreskrifter och allmänna råd som Arbetsmiljöverket utfärdar. Den ska arbeta förebyggande och vara en oberoende expertresurs åt företagen inom områdena arbetsmiljö och rehabilitering. Statsmakterna har i olika sammanhang betonat att verksamheten inom företagshälsovården bör

renodlas än mer än som hittills skett i riktning mot ett ökat inslag av förebyggande arbetsmiljöarbete och ett minskat inslag av sjukvård.

Regeringen har i juni 2003 beslutat tillkalla en särskild utredare med uppgift att utreda vissa frågor rörande företagshälsovården däribland om det behövs förändringar av de legala förutsättningarna för arbetsgivaren skyldigheter att utnyttja företagshälsovård. Utredaren ska också belysa hur den särskilda kompetens som finns inom företagshälsovård bättre ska kunna utnyttjas i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen.

Förvaltningens överväganden och förslag

Uppskattningar ger vid handen att kostnaden för all medicinsk service för företagshälsovården i Stockholms län är cirka 17 miljoner kronor per år. Förvaltningen kan konstatera att landstingets kontroll av om dessa undersökningar är av det slag som landstinget har skäl att betala för hittills varit begränsad. Så länge statsbidrag utgick till företagshälsovården fanns garantier för att en företagshälsovårdscentral uppfyllde vissa uppställda krav på innehåll och kvalitet.

Överläggningar har ägt rum med företrädare för branschen som vill behålla denna möjlighet att skicka remisser. Man förstår samtidigt landstingets behov av insyn och kontroll över kostnaderna. Branschen pekar på att företagsläkarna har en viktig uppgift när det gäller att utreda och behandla svåra rehabiliteringsfall och att rehabiliteringen kan försenas om patienten skulle behöva remitteras till primärvården för vissa undersökningar.

Förvaltningen föreslår att avtal i fortsättningen skall kunna tecknas med de företagshälsovårdscentraler som uppfyller de krav man kan ställa enligt Arbetsmiljöverkets definitioner. Avtalen föreslås innehålla att dessa företagshälsovårdscentraler får fortsatt remitteringsrätt för medicinsk service – ej hälsovård- upp till en kostnadsram som fastställs för varje central för sig. Ramen föreslås mot bakgrund av det ekonomiska läget sättas lägre än beräknad förbrukning år 2003. Avtalen ska också innehålla möjligheter till insyn och kontroll från landstingets sida. De läkare som idag kan utnyttja fri medicinsk service men inte uppfyller kravet på att vara verksam i en FHV-central enligt fastställd definition föreslås få sin remitteringsrätt slopad. För vissa mottagningar inom kriminalvården, militära myndigheter mm kommer en särskild genomgång att ske.

De undersökningar som företagshälsovårdscentralerna i första hand utför är sådana som är relaterade till bedömningar av arbetsförmåga och rehabilitering. I den mån en företagshälsovård bedriver en mer omfattande basal sjukvård bör det i vissa fall finnas en möjlighet att teckna avtal som reglerar kostnaden även för denna medicinska service. Detta bör avgöras i samband med planeringen av det lokala vårdutbudet och en förutsättning vara att insatserna bedöms avlasta primärvården i området.

De förslag som läggs fram i detta ärende bedöms kunna minska landstingets kostnader med ca fyra miljoner kronor per år. Förändringen föreslås ske successivt och vara fullt genomförd den 1 april 2004.

Lars-Bertil Arvidsson

Sören Olofsson